

Udskamningens Top Ti

Undersøgelse af professor Lene Kühle og seniorforsker Manni Crones undersøgelse af bogen *Broderisme. Sådan undergraver islamister de vestlige samfund* af Florence Bergeaud-Blackler (Pressto 2024).

Indledning

For nylig udkom rapporten *Report on the State of Scholarship in the Humanities and the Humanistic Social Sciences*, ved Vanderbilt universitetet i USA. Rapporten advarer om, at "the humanistic disciplines are in trouble". Rapportens forfattere er dybt bekymrede for den humanistiske forsknings kvalitet, men understreger også, at der er stor forskel mellem de humanistiske discipliner. På nogle institutter er det dog tilsyneladende helt galt (min markering med fed):

In the most extreme cases (e.g., anthropology), we see a widespread deterioration in scholarly standards grounded in a pervasive repudiation of ideals of objectivity together with a **toxic intellectual climate in which reasonable dissent on politically charged topics is routinely suppressed and punished.**¹

Rapporten refererer selvfølgelig til situationen i USA. Men hvordan ser det ud i Danmark? Som eksempel til eftertanke vil jeg nævne en historie, som dagbladet Berlingske har bragt tidligere.

En historie, hvor professor Lene Kühle fra Aarhus Universitet, og seniorforsker Manni Crone fra DIIS (Dansk Institut for Internationale Studier) henvender sig til Berlingske med en undersøgelse af den franske forsker Florence Bergeaud-Blacklers bog *Broderisme: Sådan undergraver islamister de vestlige samfund*. På basis af denne undersøgelse retter Kühle og Crone i Berlingske "alvorlige anklager om tvivlsom forskningspraksis" mod Bergeaud-Blackler.

Broderisme. Sådan undergraver islamister de vestlige samfund er en bog på 443 sider, indeholdende 429 noter, 13 siders ordforklaring og en litteraturliste indeholdende 227 referencer. Det er denne masse af dokumentation, Kühle og Crone har undersøgt.

Med afsæt i deres undersøgelse af Bergeaud-Blacklers bog går Kühle og Crone til medierne med særdeles udskammende udtalelser:

Crone udtaler fx i *Berlingske*: "Det er meget alvorligt, fordi omfanget af uregelmæssigheder i bogen er så massivt"².

Kühle stemmer i: "I al min tid i universitetsverdenen har jeg aldrig set noget lignende. Det er virkelig vildt"³

¹ [State of Scholarship Report | Principles | Vanderbilt University](#)

² FAST, Kasper "To danske forskere retter alvorlige anklager mod fransk stjerneforfatter", *Berlingske*, 1. december 2024, s. 12

³ FAST, Kasper "To danske forskere retter alvorlige anklager mod fransk stjerneforfatter", *Berlingske*, 1. december 2024, s. 12

I Weekendavisen går de sammen om at anklage BB for "alvorlige problemer med bogens dokumentation"⁴.

Kühle kalder i Weekendavisen *Broderisme. Sådan undergraver islamister de vestlige samfund* for en "vanvittig bog"⁵, hvorefter hun gentager sit budskab om, hvor "vildt" det er: "Jeg tror ikke at nogen af os er stødt på en bog, hvor omfanget af vilde ting er så stort"⁶.

I Weekendavisen konkluderer Kühle og Crone: "Vi har mistet tilliden til den her bog"⁷ (Kühle), og "Hendes centrale påstande om infiltration mener jeg ikke, at hun kan dokumentere"⁸ (Crone).

Kühle og Crone vender derefter tilbage til Berlingske, hvor de gentager deres udskamning af Bergeaud-Blackler: "Når en forfatter altovervejende ikke håndterer sit materiale ordentligt, underminerer det troværdigheden af hele værket."⁹

Afslutningsvis tager Kühle og Crone udskamningen til et nyt niveau i *Information* ved at hævde, at "bogen langt hen af vejen må betegnes som en 'fantasi'".¹⁰

Dette er bare et udpluk af de opsigtsvækkende hårde anklager, som Kühle og Crone retter mod Bergeaud-Blackler og hendes bog *Broderisme. Sådan undergraver islamister de vestlige samfund*. Ingen kan være i tvivl om, hvor invaliderende disse anklager er for forfatterens omdømme, og hvor effektivt anklagerne kan skræmme læserne væk fra bogens tese om islamistisk infiltration.

Når Kühle og Crone går så offensivt i medierne og sætter en forfatter og hendes budskab "udenfor det gode selskab", forventer vi selvfølgelig, at Kühle og Crone har tilsvarende solid evidens for deres anklager. Det er disse anklagers faglige substans, jeg har undersøgt, ved en gennemgang af hvert enkelt anklagepunkt i deres undersøgelse af *Broderisme: Sådan undergraver islamister de vestlige samfund*.

Jeg gik ind i sagen med den indstilling, at hvis Bergeaud-Blackler har begået fejl i sin dokumentation, så skal vi selvfølgelig have identificeret og rettet disse fejl. På den måde kan vi sortere i de tilgængelige argumenter omkring broderistisk infiltration, så vi kun tager de argumenter med videre, som der er belæg for. Det skylder vi alle, der er berørt af fænomenet.

Her skal nævnes, at *Broderisme: Sådan undergraver islamister de vestlige samfund* indeholder nogle få alvorlige fejl, samt desværre en del sjuskefejl, som bør rettes i fremtidige udgaver af bogen. Men for mig at se underminerer disse fejl ikke relevansen af den dokumentation angående islamisk normpres og infiltration, som Bergeaud-Blackler fremlægger. Fejlene kan heller ikke retfærdiggøre Kühle og Crones voldsomt udskammende anklager, som jeg har givet eksempler på ovenstående.

I min punkt-for-punkt gennemgang af Kühle og Crones undersøgelse opstod ret hurtigt flere undringspunkter:

⁴ KÜHLE, Lene & CRONE, Manni "Fejden om fodnoterne", Weekendavisen.dk 17. december 2024

⁵ VILLEMOES, Søren, "STRID: Kampen om fodnoterne", Weekendavisen, 6. december 2024, s. 3

⁶ VILLEMOES, Søren, "STRID: Kampen om fodnoterne", Weekendavisen, 6. december 2024, s. 3

⁷ VILLEMOES, Søren, "STRID: Kampen om fodnoterne", Weekendavisen, 6. december 2024, s. 3

⁸ VILLEMOES, Søren, "STRID: Kampen om fodnoterne", Weekendavisen, 6. december 2024, s. 3

⁹ KÜHLE, Lene & CRONE, Manni Her er tale om mere end sjuskefejl, *Berlingske*, 14. januar 2025

¹⁰ KÜHLE, Lene & CRONE, Manni "Vild analytiker uden omhu", *Information*, 10. januar 2025, s. 14

Undringspunkt 1: Flere af henvisningerne til såvel *Broderisme. Sådan undergraver islamister de vestlige samfund?* som til andre værker, som Kühle og Crone hævder, Bergeaud-Blackler misbruger, kunne jeg ikke få til at passe med, hvad jeg huskede fra samme værker. Jeg gik derfor i gang med at anskaffe mig så mange som muligt af de kilder, som såvel Bergeaud-Blackler som Kühle og Crone refererer til, for at kunne gennemgå begge parter påstande med en tættekam.

I deres undersøgelse henviser de til *Lov om Videnskabelig Uredelighed*, hvilket understreger alvoren i deres anklager. Men jo længere jeg dykkede ned i deres såkaldte dokumentation, jo mere fyldte dette spørgsmål: Er det i virkeligheden Kühle og Crones egen undersøgelse, som bør undersøges med udgangspunkt i *Lov om Videnskabelig Uredelighed*? Jeg vil opfordre læseren til at gå med ind i undersøgelsen, og ved egen kraft være med til at finde svaret på det spørgsmål.

I forlængelse af undringspunkt 1 følger her en væsentlig disclaimer: jeg er ikke jurist eller medlem af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed. Derfor kan jeg selvfølgelig ikke juridisk dømme nogen for videnskabelig uredelighed eller tvivlsom forskningspraksis. Men ved at løfte definitionerne fra *Lov om Videnskabelig uredelighed* over i min egen grundfaglighed, den filologiske, håber jeg stadig at kunne bidrage med en meningsfuld diskussion af, hvad det er, KC foretager sig. Hvorvidt bevæger Kühle og Crones udtalelser sig over i de semantiske felter, som *Lov om videnskabelig uredelighed* definerer som videnskabelig uredelighed?

For eksempel "Forfalskning". Herunder hører "ændring eller udeladelse af data eller resultater, hvorved forskning fremstår misvisende."¹¹ Hvis KC kommer frem til deres bombastiske konklusioner ved at ændre eller udelade data, som er væsentlig for vores vurdering af et eksempel, så har de placeret sig inden for det semantiske felt, som *Lov om videnskabelig uredelighed* definerer som forfalskning. Jeg er som sagt ikke jurist og kan derfor ikke bidrage med en juridisk vurdering af eksemplet. Men jeg kan påpege det semantiske overlap, og lægge op til en diskussion af, hvad vi kan have af legitime forventninger til standarden af offentligt finansieret forskning.

Undringspunkt 2: Størstedelen af de faktiske fejl, som Kühle og Crone påpeger hos Bergeaud-Blackler, er fejl, som jeg af og til har været irriteret over, at Kühle og Crone selv begår i deres egne værker. Jeg har derfor undersøgt, om Kühle og Crone har gjort sig den ulejlighed at rette disse fejl i deres egne publikationer, før de offentligt angreb Bergeaud-Blackler for samme type fejl. Det har de ikke. Deraf min undren, som kun voksede, efterhånden som jeg gennemgik materialet, fordi det så ofte skete, at Kühle og Crone angreb Bergeaud-Blacklers populærvidenskabelige bog for ting, som de ikke selv havde styr på i deres egne videnskabelige publikationer. For ikke at trætte læseren med flere hundrede siders udredning, har jeg i stedet udarbejdet en repræsentativ Top Ti over Kühle og Crones tvivlsomme anklager. Det drejer sig om disse:

¹¹ [Lov om videnskabelig uredelighed m.v.](#)

UDSKAMNINGENS TOP TI:

1. Fiktiv data (porno-påstanden)
2. Uvidenhed om eget fagfelt (jihad-eksemplet)
3. Dobbeltstandarder (mere porno-påstand)
4. Manipulation gennem ændring og udeladelse af data (konspirations-eksemplet)
5. Faglig uenighed forklædt som "fejl" (kvindeundertrykkelses/frigørelses-eksemplet)
6. Manglende sammenhæng mellem fejltype og konklusion (the smoking gun)
7. Misrepræsentation af Bergeaud-Blacklers synspunkter (the smoking gun)
8. Fabrikation af falske anklager (the smoking gun)
9. Citatfusk (the smoking gun)
10. Mistænkeliggørelse uden belæg (the smoking gun)

Jeg vil nu gennemgå disse ti fejltyper.

TOP TI

1 FABRIKATION AF FIKTIV DATA (PORNO-PÅSTANDEN)

I *Broderisme: Sådan undergraver islamister de vestlige samfund* henviser Bergeaud-Blackler til et link, som Kühle og Crone hævder leder ”til en hjemmeside, der i virkeligheden fører til en »hemmelig datingside« med adgang til pornografisk materiale.” Men passer det, hvad Kühle og Crone siger?

Ved brug af Wayback Machine er det muligt at konstatere, at der før 2023 lå det indhold på <https://islamictunes.cloud>, som Bergeaud-Blackler henviser til. 01/12/2022 har Wayback Machine arkiveret en udgave af siden, hvor der blandt meget andet indhold (herunder islamiske nasheeds og koranoplæsninger) også forefindes en video under overskriften ”Interview confession de Said Amzil – Muslimpreneur, WMA et Business en ligne”, hvilket er præcis, hvad FBB skriver i note 55.

Videoen var en embedded YouTube-video med linket <https://www.youtube.com/watch?v=6e0UvPjT1C4>, som YouTube 17/05/2026 oplyser, at kontoindehaveren har gjort privat. Det er altså ikke længere muligt for offentligheden at se den. Det centrale må imidlertid i denne sammenhæng være, at Bergeaud-Blacklers kildeangivelse har været tilstrækkelig til, at enhver har kunnet finde videoen så sent som ultimo 2022.

Ved hjælp af Wayback Machine kan man se, at der i løbet af 2023 er sket en ændring, så linket <https://islamictunes.cloud> i stedet begynder at viderestille til andre hjemmesider med andet indhold. I sommeren og efteråret 2024 (omkring tidspunktet for KC's arbejde) har <https://islamictunes.cloud> viderestillet til <https://www.thedatinghouse.xyz/> hvilket rigtigt nok lyder som en form for datingside.

Men tjekker man Wayback Machines arkiv for det pågældende link, fremgår det, at der ikke er tale om en reel platform, men snarere om en scam-agtig side med ét billede og noget blinkende tekst ”DISCOVER EXCITING NEW DATES TONIGHT”, hvorefter man kan vælge at trykke YES eller NO til, om man er over 18 år. Billedet viser ansigt og overkrop af en ung kvinde i en halterneck-top. Der er intet ”pornografisk” ved billedet, og heller intet, der tyder på, at siden giver ”adgang til pornografisk materiale”¹².

Hvis Kühle og Crone fastholder deres beskyldning om, at linket har ført til pornografisk indhold, må de fremlægge dokumentation herfor. Kan de ikke det, må vi konkludere, at Kühle og Crone selv fremlægger fiktive data. Til orientering definerer *Lov om Videnskabelig Uredelighed* fabrikation af fiktive data som videnskabelig uredelighed. Men den diskussion må vi overlade til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, hvis det ønsker at forholde sig til sagen.

Her vil jeg snarere lægge op til en diskussion af, hvad eksemplet har betydet for vores fælles vidensdeling omkring islamisk normpres og infiltration. Selve beskyldningen om, at Bergeaud-Blackler har linket til en pornoside, er egnet til at underminere Bergeaud-Blacklers troværdighed, og få *Broderisme. Sådan undergraver islamister de vestlige samfund* til at fremstå dubiøs. I næste led kan denne falske beskyldning have som effekt, at folk bliver skræmt væk fra bogen, og dermed væk fra den dokumentation, den fremlægger. Det kan have været ødelæggende for vores mulighed for at integrere den dokumentation, Bergeaud-Blackler fremlægger, i vores offentlige samtale.

¹² Se screenshot Bilag 1

2 UVIDENHED OM EGET FAGFELT (JIHAD-FAKTA)

Dette eksempel sætter spørgsmålstegn ved, om Kühle og Crone overhovedet er fagligt kompetente til at udtale sig om Det Muslimske Broderskabs ideologi. I deres undersøgelse beskylder de Bergeaud-Blackler for at have begået en "faktuel fejl". De beskriver "fejlen" således: "Den store jihad betegnes [af Bergeaud-Blackler] som "den voldelige", mens det er omvendt, nemlig at den store jihad er, at den enkelte muslim arbejder med sig selv religiøs og moralsk, mens den lille jihad er forsvar i tilfælde af angreb udefra".

Det er svært at vide, om Kühle og Crone med vilje manipulerer læseren til at tro, at deres fortolkning deles af Det Muslimske Broderskab, eller om de bare er afgrundsdybt uvidende om det fagfelt, de udtaler sig om. Det må de selv gøre rede for.

Faktum er, at Det Muslimske Broderskabs grundlægger Hassan al-Banna netop gjorde det til sin mission at bekæmpe den fortolkning af jihad-begrebet, som Kühle og Crone fremstiller som den rigtige. Al-Banna skriver i sit værk *The Way of Jihad*¹³: "Mange muslimer i dag tror fejlagtigt, at det at bekæmpe fjenden er den lille jihad, og at bekæmpe ens ego er den store jihad". Al-Banna afviser altså klart Kühle og Crones fortolkning af jihad-begrebet – Kühle og Crone ville ifølge al-Banna høre hjemme i samme kategori som de muslimer, som "fejlagtigt tror", at den væbnede jihad er "den lille", når al-Banna netop fremhæver, at ifølge islamisk lov er det den væbnede jihad, som er den største.

Ifølge al-Banna kan væbnet kamp lede til det ypperste – nemlig shahada kubra, det største/fineste martyrium, ved at dø i kamp. Al-Banna mener, at "alle muslimer" er forpligtede på væbnet jihad. Han understøtter i *The Way of Jihad* sit synspunkt med citater fra Koranen og hadith, fx fra en passage, som fastslår, at det at gå i kamp er bedre end 70 års bøn.

I det 21. århundrede genfinder vi dette synspunkt hos Det Muslimske Broderskabs chefideolog og celebre tv-prædikant Yussuf al-Qardawi: "At tage plads i de kæmpendes rang er bedre end at bede derhjemme i tres år".¹⁴ På al-Qardawis arabisksprogede hjemmeside finder man fatwaen "Martyrdomsoperationer er de største former for jihad", hvori al-Qardawi kalder selvmordsbombning "en af de legitime terrorhandlinger, som Koranen omtaler".¹⁵ Det betyder ikke, at al-Qardawi mener, at alle muslimer skal gå i voldelig jihad med det samme. Han mener, man først skal gøre det, når det er realistisk at vinde. Hans afvisning af voldelige metoder i nutidens Europa er altså ikke en principiel afvisning af vold, men en strategisk udsættelse af voldsmuligheden.

Kühle og Crone fører derfor læseren bag lyset ved at give indtryk af, at den "fredelige fortolkning" af jihadbegrebet er universelt accepteret blandt muslimer, når Broderskabets førende ideologer jo netop afviser den fortolkning og tværtimod insisterer på, at den største og fineste jihad er den væbnede kamp. Det er en bekymrende vildledning fra Kühle og Crones side, fordi det hæmmer vores evne til at vurdere det fremtidige voldspotentiale blandt broderistiske strømninger indenfor islam.

¹³ [The Way of Jihad : Complete Text by Hassan Al Banna founder of the Muslim Brotherhood - Militant Islam Monitor - Militant Islam Monitor](#)

¹⁴ [Hadith of returning from the Minor to the Major Jihad - Fiqh - IslamOnline](#)

¹⁵ [القرضاوي يوسف الشيخ موقع | الجهاد صور أعظم الاستشهادية العمليات: القرضاوي](#)

3 DOBBELTSTANDARDER (MERE PORNO-PÅSTAND)

Det tredje eksempel angår Kühle og Crones dobbeltstandarder. I Berlingske beskylder Kühle og Crone bl.a. Bergeaud-Blackler for "fejlagtige og mangelfulde referencer". Men gør Bergeaud-Blackler noget, som Kühle og Crone ikke selv gør? For eksempel slår Kühle og Crone ned på "manglende sidetal" i 28 % af Bergeaud-Blacklers noter. Det er et af argumenterne for Kühles bedømmelse af Bergeaud-Blacklers arbejde: "I al min tid i universitetsverdenen har jeg aldrig set noget lignende. Det er virkelig vildt"¹⁶.

Men det passer ikke. Hun har set noget lignende – nemlig i hendes eget værk *Danmarks moskeer. Mangfoldighed og samspil*¹⁷. Her mangler sidetal i 51 noter ud af de 283 referencer, jeg har undersøgt.¹⁸ I alt 18 %. Hvorfor har Kühle ikke brugt sin tid på at korrigere de 51 fejl i hendes egen videnskabelige publikation, før hun angriber Bergeaud-Blackler for samme type fejl i en populærvidenskabelig publikation?

Hvis Kühle vil se noget virkelig, virkelig, virkelig vildt, skal hun læse Crones artikel "Roots, trees, and the re-enchantment of nature: the French new right's eco-political utopia"¹⁹. Crone mangler nemlig sidetal i 50 ud af 55 referencer til bøger eller artikler. Dvs. at hun mangler sidetal i 89 % af disse referencer. De manglende sidetal i 28 % af Bergeaud-Blacklers referencer blegner ved sammenligningen. Vi kan også genbesøge porno-påstanden for at se, hvad det giver. Der står i artiklen i Berlingske:

Forfatteren forklarer, at linket har ændret sig, efter hun har haft adgang til det. Det er et gentagende problem, at hjemmesider, hun bruger, forsvinder, hævder Florence Bergeaud-Blackler.

»Det vidner om, at man ikke går så meget op i, om det lige er korrekt, hvad man skriver,« mener Manni Crone.

Crones nedladende kommentar må jo så også gælde for Crone selv. I ovennævnte artikel "Roots, trees, and the re-enchantment of nature: the French new right's eco-political utopia"²⁰ forefindes 36 webreferencer, hvoraf 13, dvs. 36 %, er forsvundne eller har fået andet indhold. (Links sidst tilgået 1.9.2026).

Som en komisk krølle på casen kan nævnes, at et af de link, Crone henviser til, har fået sig en lige så dubiøs makker som Bergeaud-Blacklers onlineiværksætterlink. Crones link <https://www.leslocalistes.fr/manifeste-localiste/> optages nu af en bling-bling casino-side, "Chicken Road en France", hvor man tilsyneladende kan spille om penge. Op til 10 000 € per indsats. (Link sidst tilgået 1.9.2026).²¹

Kühle og Crone har været så opsat på at finde fejl hos Bergeaud-Blackler, at de har indrulleret en studentermedhjælper fra DIIS (Crones arbejdsplads) og 6 studerende fra Aarhus Universitet (Kühles arbejdsplads). Men man kan spørge sig selv, hvorfor disse unge mennesker ikke er blevet sat til at rette fejlene i Kühle og Crones egne publikationer, før de blev sat til at finde fejl hos Bergeaud-Blackler?

¹⁶ FAST, Kasper "To danske forskere retter alvorlige anklager mod fransk stjerneforfatter", *Berlingske*, 1. december 2024, s. 12

¹⁷ [Danmarks moskeer](#)

¹⁸ Se Bilag 4 "Kvantitativ tælling af notefejl hos Kühle & Larsen *Danmarks moskeer – mangfoldighed og samspil*"

¹⁹ FAST, Kasper "To danske forskere retter alvorlige anklager mod fransk stjerneforfatter", *Berlingske*, 1. december 2024, s. 12

²⁰ [Roots, trees, and the re-enchantment of nature: The French new right's eco-political utopia - Publikation - Dansk Institut for Internationale Studier](#)

²¹ Se screenshot Bilag 2

4 MANIPULATION VED ÆNDRING OG UDELADELSE AF DATA (KONSPIRATION)

I *Broderisme. Sådan undergraver islamister de vestlige samfund* s. 61-62 citerer Bergeaud-Blackler fra et speciale af Mohammed Ourya. Kühle og Crone angriber i deres undersøgelse denne passage med ordene: "Introduktionen til citatet antyder at citatet omhandler konspirationer i broderskabet, men specialet handler om "l'imaginaire arabo-musulman' og konspirationer og nævner ikke broderskabet."

Kühle og Crone klassificerer derfor dette eksempel som "Uoverensstemmelse mellem tekst og dokumentation". De får det altså til at lyde, som om Bergeaud-Blackler selv finder på forbindelsen mellem "konspirationer" og broderskabet. Men det er Kühle og Crone, som manipulerer med materialet. Bergeaud-Blackler skriver ikke "broderskabet", som Kühle og Crone påstår. Hun skriver helt præcist: "for Mohamed Ouryaa (2008) forklarer denne herredømme-prættention, hvorfor besættelsen af konspirationer får en så fremherskende rolle i Brødrenes fantasi".

Er der så referencer til "Brødrene" i Ouryas speciale? Ja, det er der. I specialet refereres til Det Muslimske Broderskabs mangeårige chef-ideolog Yussuf al-Qardawi, side 53 og side 62. Endvidere behandler specialet konspirationsteorier i Hamas, som udgør den palæstinensiske, væbnede gren af Broderskabet. Se afsnit 3.1.2., "La théorie du complot dans le discours islamiste (exemples d'Al Qaida, et du Hamas)", s. 57-68. Den passage, Bergeaud-Blackler citerer, befinder sig s. 68, og er afrundingen på dette kapitel, der, som titlen indikerer, handler om konspirationsteorier hos bl.a. Hamas.

I dette kapitel gengiver specialet bl.a. artikel 32 i Hamas' charter. Her refereres til Zions Vise Protokoller, til "den verdensomspændende zionisme og de kolonialistiske kræfter"s "forfærdelige plan", samt forestillingen om, at den "zionistiske plan" "ingen grænser" kender. Dette må siges at illustrere lige præcis Bergeaud-Blacklers pointe om "konspirationer (...) i Brødrenes fantasi". Bergeaud-Blackler etablerer altså en udmærket sammenhæng "mellem tekst og dokumentation".

Hvordan kan Kühle og Crone så komme frem til, at Bergeaud-Blackler gør sig skyldig i "uoverensstemmelse mellem tekst og dokumentation"? Ved at manipulere gennem en lille, men signifikant semantisk forskydning. De skriver som sagt, at "citatet omhandler konspirationer i broderskabet, men specialet (...) nævner ikke broderskabet."

Men hverken Ourya eller Bergeaud-Blackler refererer til "broderskabet". Ourya referer til Hamas, og Bergeaud-Blackler referer til "Brødrene", hvilket jo overlapper fint med, at Hamas er Broderskabets palæstinensiske gren. Kühle og Crone manipulerer gennem følgende greb: Først ændrer de Bergeaud-Blacklers tekst. Bergeaud-Blackler skriver om "Brødrene." Men Kühle og Crone ændrer termen til "broderskabet". Derefter skriver Kühle og Crone, at "specialet (...) nævner ikke broderskabet", hvilket som sådan er korrekt. Ordet "broderskabet" står ikke i specialet. Men der står til gengæld al-Qardawi 2 gange og Hamas 13 gange, og den oplysning undlader Kühle og Crone at give læseren. Ergo: Kühle og Crone både ændrer på data og udelader data, for at komme frem til deres konklusion.

Bare til eftertanke: *Lov om videnskabelig uredelighed* "ændring eller udeladelse af data" som "Forfalskning: Manipulation af forskningsmateriale", hvilket er en af de tre former for videnskabelig uredelighed.²²

²² [Lov om videnskabelig uredelighed m.v.](#)

5 FAGLIG UENIGHED FORKLÆDT SOM "FEJL" (FRIHED OG UNDERTRYKKELSE)

S. 308 i *Broderisme*. Sådan undergraver islamister de vestlige samfund skriver Bergeaud-Blackler om Saba Mahmoods bog *Politics of Piety*: "hun [Mahmood] beklager at, 'de, som søger at begrænse kvinders frihed, kritiseres hårdere end dem, som søger at udvide den'". Den sætning klassificerer Kühle og Crone som "Misforståelse af materiale, der citeres", med begrundelsen "det fremstår ikke som en beklagelse, men som en beskrivelse af at frihed er default målet for feminism og liberalism".

Men hele Mahmoods bog *Politics of Piety* er bygget op omkring, hvad man godt kan kalde en beklagelse, eller mere end det: "an unflinching critique of the secular-liberal principles by which some people hold such movements to account", som der står på bogens bagside. Mahmood er jo netop kritisk overfor dem, der med udgangspunkt i sekulære-liberale principper prøver at udvide kvinders frihed, mens hun fremstår ukritisk overfor islamistiske bevægelser, som søger at begrænse kvinders frihed.

Det observerer man i Mahmoods beskrivelse af de valg, de muslimske kvinder i den egyptiske moskebevægelse stilles overfor. For eksempel s. 142, hvor Mahmood gengiver en kvindes frygt for Gud og for "the threats of hell and torments of the grave". Mahmood formulerer ikke en kritisk analyse af, hvordan denne kvinde er indoktrineret med en stærkt adfærdsregulerende og frihedsbegrænsende frygt. Tværtimod giver Mahmood et positivt billede af "fear that compels one to act virtuously".

Et andet eksempel er hustruvold. En af Mahmoods respondenter fortæller "If a woman was faced with a husband who had a harsh temperament, it was her obligation to be patient, given that patience (sabr) is an Islamic virtue," (p. 186). Ifølge Mahmood skal vi prøve at forstå den slags valg som en "form of ethical life" og "forms of agency." (p. 187). Som Bergeaud-Blackler skriver: "[Mahmoud] udviser stille og roligt volden" og "sammenblander 'valg' med samtykke i begrænsninger."

Som jeg ser det har Bergeaud-Blackler ikke misforstået Mahmood. Hun er bare kritisk overfor de kvinderetlige konsekvenser af Mahmoods teori. Den kritik er KC tydeligvis ikke enig i, hvilket i sig selv er helt legitimt.

Problemet er ikke, at Kühle og Crone er uenige i Bergeaud-Blacklers syn på Mahmoods teori. Faglig uenighed og det bedste arguments kraft er jo netop det, academia gerne skulle leve og ånde igennem. Problemet er, at Kühle og Crone, i stedet for at adressere uenigheden, bilder læseren ind, at Bergeaud-Blackler har begået en fejl, der skal underbygge en konklusion om, at Bergeaud-Blackler "altovervejende ikke håndterer sit materiale ordentligt" og at hendes bog er "vanvittig", en "fantasi".

Derfor fremstår Kühle og Crone som eksponenter for lige præcis den "deterioration in scholarly standards", som Vanderbilt-rapporten nævner som en alvorlig bekymring. Det er ikke en ubetydelig fodfejl at udskamme faglig uenighed i stedet for at adressere den. Det er en umuliggørelse af, hvad Vanderbilt-rapporten kalder "disinterested inquiry". Som der står i rapporten: "If the pursuit of disinterested inquiry is compromised, it strikes at the very foundation on which a university should be based".

Det er ikke kun dybt problematisk for den akademiske faglighed. Det er også dybt problematisk for samfundsdebatten, fordi det svækker læserens mulighed for at forholde sig til sagens forskellige synspunkter og sætte dem i forhold til sin egen virkelighed.

6 Manglende sammenhæng mellem fejltype og konklusion (The smoking gun)

Nogle af de fejl, som Kühle og Crone påpeger i bogen *Broderisme*. *Sådan undergraver islamister de vestlige samfund* er reelle nok, og bør rettes i fremtidige oplæg. Det drejer sig dog typisk om mindre formaliafejl. Problemet er, at Kühle og Crone bruger disse fejl som afsæt for voldsomme konklusioner, som fejltypen ikke kan bære.

For eksempel: Kühle og Crone refererer i deres undersøgelse til en fejl, som Bergeaud-Blackler rigtig nok har begået. I note 68 s. 81 refererer Bergeaud-Blackler til en artikelserie af den schweiziske journalist Sylvain Besson. Men oplysningen i brødteksten stammer fra bogen *La conquête de l'Occident*, af samme forfatter, Sylvain Besson. BB krediterer altså den rigtige forfatter (Sylvain Besson), men kommer til at henvise til hans artikelserie i stedet for til hans bog. Kühle og Crone påpeger retteligt, at oplysningen er at finde i Bessons bog, ikke i hans artikelserie.

Men Kühle og Crone undlader at oplyse læseren om, at både artikelserien og bogen handler om tusindvis af dokumenter, som schweizisk politi beslaglagde ved en ransagning af den ledende Broderskabsmand Yusef Nadas bolig i 2001. Både bogens og artikelseriens centrale tema er, hvordan dokumenterne beslaglagt hos Nada afslører Broderskabets hemmelige plan om infiltration og islamisering af de vestlige samfund. Bergeaud-Blacklers fejl kan altså ikke bære Kühle og Crones anklage om manglende dokumentation for tesen om islamistisk infiltration, eftersom begge kilder dokumenterer lige netop det.

Derfor skal Bergeaud-Blacklers fejl selvfølgelig stadig rettes i kommende oplag. Om ikke andet, så for at forebygge lige præcis det, der sker her: At nogen går til angreb på formalia for at lede læserens opmærksomhed væk fra den empiri, som ifølge Besson "viser, at Det Muslimske Broderskab gennem årtier har etableret et hemmeligt netværk i Europa for at tjene deres politiske ambition".²³

Hvem hjælper os bedst til at forstå, hvad der findes af empiri angående denne "politiske ambition" om infiltration af vestlige samfund?

Bergeaud-Blackler hjælper os et godt stykke hen ad vejen, da hun gengiver oplysninger fra Bessons artikelserie og bog. Men hun spænder også ben for os, da hun ved at udelade referencen til bogen gør det mere besværligt for os at finde frem til den primærkilde, vi gerne vil lære at kende, uafhængigt af Bergeaud-Blacklers bog.

Kühle og Crone skaber dog et langt mere alvorligt benspænd for os, da de udnytter Bergeaud-Blacklers sjusk til at få læseren til at tro, at Bergeaud-Blackler ikke har dokumentation for tesen om broderistisk infiltration. Det vil få enhver læser med respekt for sig selv til at flygte fra debatten, og i øvrigt holde sig langt væk fra såvel *Broderismen* som dens kilder. Med en amputeret debat til følge, da Kühle og Crone har tavsliggjort væsentlig dokumentation vedrørende islamistisk infiltration, som dermed unddrages offentlighedens opmærksomhed.

²³ BESSON, Sylvain "L'histoire secrète des islamistes en Occident (1/6). Les secrets d'Al-Taqwa, la banque suisse de l'islam radical", *Le Temps*, 04 juillet 2005 [L'histoire secrète des islamistes en Occident \(1/6\). Les secrets d'Al-Taqwa, la banque suisse de l'islam radical - Le Temps](#)

7 Misrepræsentation (The smoking gun)

Vi bliver indenfor temaet fra forrige punkt – nemlig Sylvain Bessons bog og artikelserie omhandlende de mange dokumenter, som schweizisk politi beslaglagde ved en ransagning af Yusef Nadas bolig i 2001.

Sylvain Besson fremhæver særligt et dokument, hvis indhold Bergeaud-Blackler opsummerer: ifølge dokumentet skal endemålet, en islamisk stat, opnås gennem en "fremadskridende indsats" for "gennem institutionelt arbejde" at få "kontrol over lokale magtcentre". Dokumentet opfordrer til at udvælge områder, hvor "islamisk magt" skal etableres. Mere konkret opfordrer det til at skabe "specialiserede islamiske økonomiske og sociale institutioner." Samtidig skal der "indgås midlertidigt samarbejde mellem islamiske bevægelser og nationale bevægelser", fx "i den antikoloniale kamp og i kampen mod den jødiske stat". Endelig anbefales det at "påbyde det, som er passende, og forbyde det, som er forkasteligt"²⁴ (=udøve islamisk normpres).

I stedet for at forholde sig til dokumentets budskab leder Kühle og Crone vores opmærksomhed væk fra det, gennem stråmænd, som giver indtryk af, at Bergeaud-Blackler har begået fejl, hun ikke har begået.

I deres liste over fejl begået af Bergeaud-Blackler skriver Kühle og Crone om ovennævnte dokument: "Det vides ikke, hvem der har skrevet det". Men det er jo netop det, som Bergeaud-Blackler selv forklarer. Bergeaud-Blackler skriver: "Hvor stammer dokumentet fra? Politiets efterforskere er ikke sikre."²⁵ Bergeaud-Blackler har altså ikke begået nogen fejl. Hendes kilde, Sylvain Besson, lader i øvrigt ikke til at være i tvivl om, at såvel forfatteren som modtagerne er at finde blandt nogle af Det Muslimske Broderskabs ledende figurer.²⁶ Denne oplysning tilbageholder Kühle og Crone, hvorved de også misrepræsenterer Bessons udredning af dokumentets betydning. KC fortsætter med endnu en stråmand: "det er ikke et officielt Broderskabs dokument"²⁷. Men det påstår Bergeaud-Blackler jo heller ikke på noget tidspunkt.

Som disse to eksempler viser, booster Kühle og Crone deres case-building ved at misrepræsentere Bergeaud-Blacklers position, hvorved de giver indtryk af, at Bergeaud-Blackler begår fejl, hun ikke har begået. Dermed leder de læserens opmærksomhed væk fra substansen i det dokument, som Bergeaud-Blackler fremlægger. Endnu en gang tavsliggør de væsentlig dokumentation vedrørende islamistisk infiltration, som dermed unddrages offentlighedens opmærksomhed.

²⁴ BERGEAUD-BLACKLER, Florence, *Broderismen: Sådan undergraver islamister de vestlige samfund*, Pressto, 2024, s. 81-84

²⁵ BERGEAUD-BLACKLER, Florence, *Broderismen: Sådan undergraver islamister de vestlige samfund*, Pressto, 2024, s. 82

²⁶ BESSON, Sylvain, *La Conquête de l'Occident. Le Projet secret des islamistes*, Seuil, 2005, s. 28

²⁷ [Undersøgelse af Broderismen af Florence Bergeaud-Blackler \(Pressto 2024\) - Aarhus Universitet](#)

8 Fabrikation af falske anklager (The smoking gun)

I *Broderisme*. Sådan undergraver islamister de vestlige samfund giver Bergeaud-Blackler væsentlig baggrundsinformation angående Det Muslimske Broderskabs øverste ledelses finansielle netværk i den periode, hvor bevægelsen konsoliderede sig i Europa. Bergeaud-Blackler skriver, at deres "finansielle netværk (...) angiveligt ikke kun [er] knyttet til Al-Qaedas leder Osama bin Laden, men også til lederen af broderskabet, Yusuf al-Qardawi, Hamas, det algeriske GIA, og den tunesiske islamistiske bevægelse Ennahda."

Hertil skriver Kühle og Crone: "Disse oplysninger findes ikke i den efterfølgende schweiziske kilde note 68 (eller den foregående note 67)."

Problem: Det passer ikke, hvad Kühle og Crone skriver. Tværtimod. De to referencer fra note 67 og note 68 har netop udredningen af disse finansielle netværk som et hovedtema.

Note 67 henviser til Richard Labévières bog *Les Dollars de la terreur. Les États-Unis et les islamistes*. Labévière giver righoldig information, som bekræfter Bergeaud-Blacklers påstand om bin Laden, Hamas, GIA, Ennahda og ikke mindst Det Muslimske Broderskabs mangeårige åndelige leder, Yusuf al-Qaradawi. Det er derfor usandt, når Kühle og Crone hævder, at oplysningerne ikke findes i referencen i note 67.

Note 68 refererer til Sylvain Bessons artikelserie, "L'histoire secrète des islamistes en Occident". Denne artikelserie supplerer Labévières dokumentation angående bin Laden. Forbindelsen mellem Broderskabets finansielle netværk og Bin Laden kaldes dog "angiveligt". Fuldstændig i overensstemmelse med, hvad Bergeaud-Blackler skriver. Derudover supplerer Bessons artikelserie også informationerne angående al-Qardawi, Hamas, og til dels Ennahda. Det er derfor usandt, når Kühle og Crone hævder, at oplysningerne ikke findes i referencen i note 68.

Man bemærker især Labévière og Bessons oplysninger om Det Muslimske Broderskabs mangeårige chef-ideolog Al Qardawi. Han er alment kendt som en yderst indflydelsesrig prædikant, både globalt og blandt muslimer i Europa. Men ifølge Besson og Labévière er han ikke bare teoretiker på området "islamisk finans"; han var tilsyneladende også på det tidspunkt det Muslimske Broderskabs europæiske banks hovedaktionær, og siges at have kontrolleret bankens transaktioner. Hvis det passer, fostrer denne oplysning nye spørgsmål i forhold til, hvilke finansielle muligheder al-Qardawi har haft for at påvirke unge, europæiske muslimer op gennem 1990'erne.

Summa summarum: Kühle og Crones beskyldning "Disse oplysninger findes ikke i den efterfølgende schweiziske kilde note 68 (eller den foregående note 67)" viser sig altså at være en falsk anklage.

Men selv om deres beskyldning er usand, vil det være forventeligt, at Kühle og Crone er lykkedes med at skræmme en del læsere væk fra Bergeaud-Blacklers bog. I næste led betyder det, at læseren ledes væk fra Besson og Labévières oplysninger. Det er derfor ikke en ligegyldig løgn. Det er en falsk anklage, som manipulerer os væk fra ovenstående oplysninger om det Muslimske Broderskabs netværk og finansielle ressourcer i den periode, hvor de konsoliderede sig i Europa. Altså væsentlige oplysninger, hvis man ønsker at undersøge nærmere, hvilke midler Broderskabet har haft til rådighed for deres projekt. Det spor underminerer professor Kühle og seniorforsker Crone med deres manipulation.

9 CITATFUSK (The smoking gun)

S. 81-83 i *Broderisme*. Sådan undergraver islamister de vestlige samfund refererer Bergeaud-Blackler til ovennævnte dokument, som i 2001 blev beslaglagt af schweizisk politi hos det Muslimske Broderskabs finansmand Yussef Nada. Dokumentet opridser som allerede nævnt en strategi for infiltration af ikke-muslimske samfund, med henblik på at etablere islamisk herredømme. Dokumentet benævnes af Besson "Projektet".

Men Kühle og Crone advarer læseren mod at tillægge dokumentet nogen betydning. De hævder, at "det er ifølge Besson forkert at forstå islamismens historie i lyset af det".²⁸ Men det er IKKE det, Besson skriver. Han skriver (min fremhævelse med versaler): "det ville være forkert at fortolke islamismens nyere historie ALENE i lyset af Projektet".²⁹ Ordet "alene" gør hele forskellen. Det er derfor ikke uskyldigt, når Kühle og Crone foregiver at citere Besson, men fjerner ordet "alene" fra sætningen uden at oplyse læseren om det.

Hvad er det, Kühle og Crone foretager sig? I vejledningen *God citatskik og plagiat i tekster – vejledende retningslinjer*, som Kühle og Crone hævder selv at arbejde ud fra, læser man: "En række forhold kan gøre et citat ulovligt. Det kan fx være, hvis (...) citatet er forvansket, fx er omskrevet eller fejlciteret (citاتفusk)³⁰." Ifølge Kühle og Crones eget undersøgelsesgrundlag udøver de altså "citاتفusk", da de forvansker Bessons sætning ved at fjerne ordet "alene".³¹

Det er fusk, som har en afgørende betydning for vurderingen af såvel Bergeaud-Blackler som Bessons budskab. Kühle og Crone får det til at lyde, som om Bessons budskab er det modsatte af, hvad det rent faktisk er. Besson afviser nemlig på ingen måde, at *Projektet* skulle have betydning for islamismens nyere historie. Tværtimod. Hele pointen med hans bog er jo at argumentere for, at det har afgørende stor betydning. Sammen med andre beslaglagte dokumenter viser dokumentet ifølge en efterforsker citeret af Besson, at vi har at gøre med en

infiltrationsideologi, som på sigt repræsenterer den største fare for de europæiske samfund (...) om et årti vil vi i Europa se, hvordan krav om et parallelt system vil bryde frem (...) derefter vil den langsomme destruktion af vores institutioner begynde".³²

Det er derfor ikke bare citاتفusk, men også grov manipulation af læseren, når Kühle og Crone skriver, at det "ifølge Besson [er] forkert at forstå islamismens historie i lyset af" *Projektet*. Endnu en gang blokerer Kühle og Crone for læserens udsyn til information, som er uundværlig, hvis man vil forstå historikken i det islamiske normpres og de infiltrationseksempler, vi observerer i den danske virkelighed i dag.

²⁸

²⁹ BESSON, Sylvain, *La Conquête de l'Occident. Le Projet secret des islamistes*, Seuil, 2005, p. 28: "Certes, il serait faux d'interpréter l'histoire récente de l'islamisme à la lumière du seul Projet."

³⁰ Se Bilag 3 Kulturministeriet *God citatskik og plagiat i tekster – vejledende retningslinjer*, 2006. Linket opgivet i Kühle og Crones undersøgelse er ikke validt.

³¹ Se Bilag 3 Kulturministeriet *God citatskik og plagiat i tekster – vejledende retningslinjer*, 2006. Linket opgivet i Kühle og Crones undersøgelse er ikke validt..

³² BESSON, Sylvain, *La Conquête de l'Occident. Le Projet secret des islamistes*, Seuil, 2005, s. 31 "C'est une idéologie totalitaire d'infiltration qui représente, à terme, le plus grand danger pour les sociétés européennes" og s. 38: "on va voir à émerger en Europe la revendication d'un système parallèle (...) commencera alors la lente destruction de nos institutions, de nos structures"

10 MISTÆNKELIGGØRELSE UDEN BELÆG

(The smoking gun)

Vi har allerede set, hvordan Kühle og Crone udøver citatfusk og grov manipulation i deres beskrivelse af et dokument, som Bergeaud-Blackler refererer til i *Broderismen: Sådan undergraver islamister de vestlige samfund*. Men det stopper ikke her.

Kühle nøjes ikke med at affeje dokumentets betydning. I et interview i Weekendavisen advarer hun: "det er omstridt, om [Projektet] er ægte eller et falsum."³³ Men Kühle dokumenterer ikke, hvem det er, som bestrider dets ægthed. Kühle fortæller heller ikke, hvem det er, hun mistænker for at have forfalsket *Projektet*.

Er det Sylvain Besson, hun beskylder for forfalskning? En af Schweiz' mest velrenommerede graverjournalister? Han er i 2017 tilkendt den prestigøse Swiss Press Award for sit journalistiske arbejde, har snart tredive års erfaring i sager om økonomisk kriminalitet og lyssky netværk, og er i øvrigt tidligere redaktør på dagbladet *Le Temps*. Hvis Kühle mener, en journalist af den kaliber har forfalsket journalistisk råmateriale, bør hun da informere den schweiziske offentlighed herom.

Eller er det en af det schweiziske politis efterforskere, som Kühle mistænker for at have forfalsket et dokument beslaglagt ved en ransagning? Ifølge artikel 317 i den schweiziske straffelov³⁴ har dokumentfalsk udført af embedsmand en strafferamme på 5 år. Det er altså alvorlig kriminalitet, Kühle antyder har fundet sted. Hvis hun besidder viden, der peger i den retning, hvorfor har hun så ikke anmeldt det?

³³ VILLEMOES, Søren, "STRID: Kampen om fodnoterne", Weekendavisen, 6. december 2024, s. 3

³⁴ [Art. 317 Faux dans les titres commis dans l'exercice de fonctions publiques - Urkundenfälschung im Amt](#)

Konklusion

I dette notat har jeg undersøgt professor Lene Kühle og seniorforsker Manni Crones angreb på bogen *Broderisme. Sådan undergraver islamister de vestlige samfund* af Florence Bergeaud-Blackler. Kühle og Crone retter alvorlige anklager om tvivlsom forskningspraksis mod Bergeaud-Blackler og kalder hendes bog for "vanvittig". Ingen kan være i tvivl om, hvor invaliderende disse anklager er for forfatterens omdømme, og hvor effektivt anklagerne kan skræmme læserne væk fra bogens tese om islamistisk infiltration.

Jeg har undersøgt Kühle og Crones påstande, ved en gennemgang af hvert enkelt af deres anklagepunkter.

På baggrund heraf har jeg udarbejdet en liste over ti greb, som er repræsentative for Kühle og Crones modus operandi. Det ses, at Lene Kühle og Manni Crone når frem til deres konklusioner ved brug af:

1. Fabrikation af fiktive data (porno-påstanden)
2. Uvidenhed om eget fagfelt (jihad-eksemplet)
3. Dobbeltstandarder (mere porno-påstand)
4. Manipulation gennem ændring og udeladelse af data (konspirations-eksemplet)
5. Faglig uenighed forklædt som "fejl" (kvindeundertrykkelses/frigørelses-eksemplet)
6. Manglende sammenhæng mellem fejltype og konklusion (the smoking gun)
7. Misrepræsentation af Bergeaud-Blacklers synspunkter (the smoking gun)
8. Fabrikation af falske anklager (the smoking gun)
9. Citatfusk (the smoking gun)
10. Mistænkeliggørelse uden belæg (the smoking gun)

Jeg er ikke jurist, og kan ikke give en juridisk vurdering. Men jeg kan konstatere, at flere af disse ti greb har semantisk overlap med nøglebegreber fra *Lov om Videnskabelig uredelighed*. "Tvivlsom forskningspraksis" defineres som "Brud på alment anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis". Svarer Kühle og Crones fremgangsmåder til "anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis" på deres respektive institutter? Det må deres institutledere gøre rede for.

Kühle og Crone har ved brug af ovennævnte greb undermineret Bergeaud-Blacklers troværdighed og offentlige omdømme. Det er ikke urealistisk at antage, at Kühle og Crone på den måde har skræmt folk væk fra hendes bog. Derved har de ledt den danske offentlighed væk fra vigtig dokumentation vedrørende islamistisk normpres og infiltration af de europæiske velfærdssamfund.

Det danske samfund har givet Kühle og Crone betroede stillinger som professor og seniorforsker på henholdsvis Aarhus Universitet og Dansk Institut for Internationale Studier. Der står en aura af troværdighed omkring disse titler og disse institutioner. Det er i et skalkeskjul af denne troværdighed, at Kühle og Crone har kunnet nedbryde en anden forskers troværdighed og føre offentligheden bag lyset. Dette forhold kalder på en større offentlig debat: Hvordan kvalitetssikrer vi fremadrettet offentligt finansieret forskning, så forskningsfusk ikke bliver brugt til at lukke ned for en væsentlig samfundsdiskussion?

Perspektivering – Vanderbilt-rapporten

. Lad os genbesøge det indledende citat fra Vanderbilt-rapporten, hvor der advares imod "a toxic intellectual climate in which reasonable dissent on politically charged topics is routinely suppressed and punished."³⁵

Dette toksiske klima kan ifølge rapporten komme til udtryk ved, at man prøver at blokere for "dissenting views", i stedet for at argumentere imod dem. Præcis som vi har set Kühle og Crone gøre det. Man straffer også budbringeren. Vanderbilt-rapporten nævner tre straffemetoder. Det er tankevækkende, hvordan disse tre typiske straffemetoder overlapper med Kühle og Crones modus operandi:

1. Man stigmatiserer budbringeren. Såsom når Kühle og Crone med deres "porno-påstand" lykkes med at latterliggøre Bergeaud-Blackler, hvorved de sandsynligvis skræmmer folk langt væk fra hendes budskab.
2. Man bedømmer dissidenten efter "an impossibly high standard". Såsom når Kühle og Crone dømmer en populærvideenskabelig bog efter standarder, de ikke selv overholder i deres videnskabelige publikationer.
3. Man affærdiger (på et tyndt eller ikke-eksisterende grundlag) dissidentens oplysninger som fagligt forkerte. Såsom når Kühle og Crone henviser til et fagligt ukorrekt argument i jihad-eksemplet.

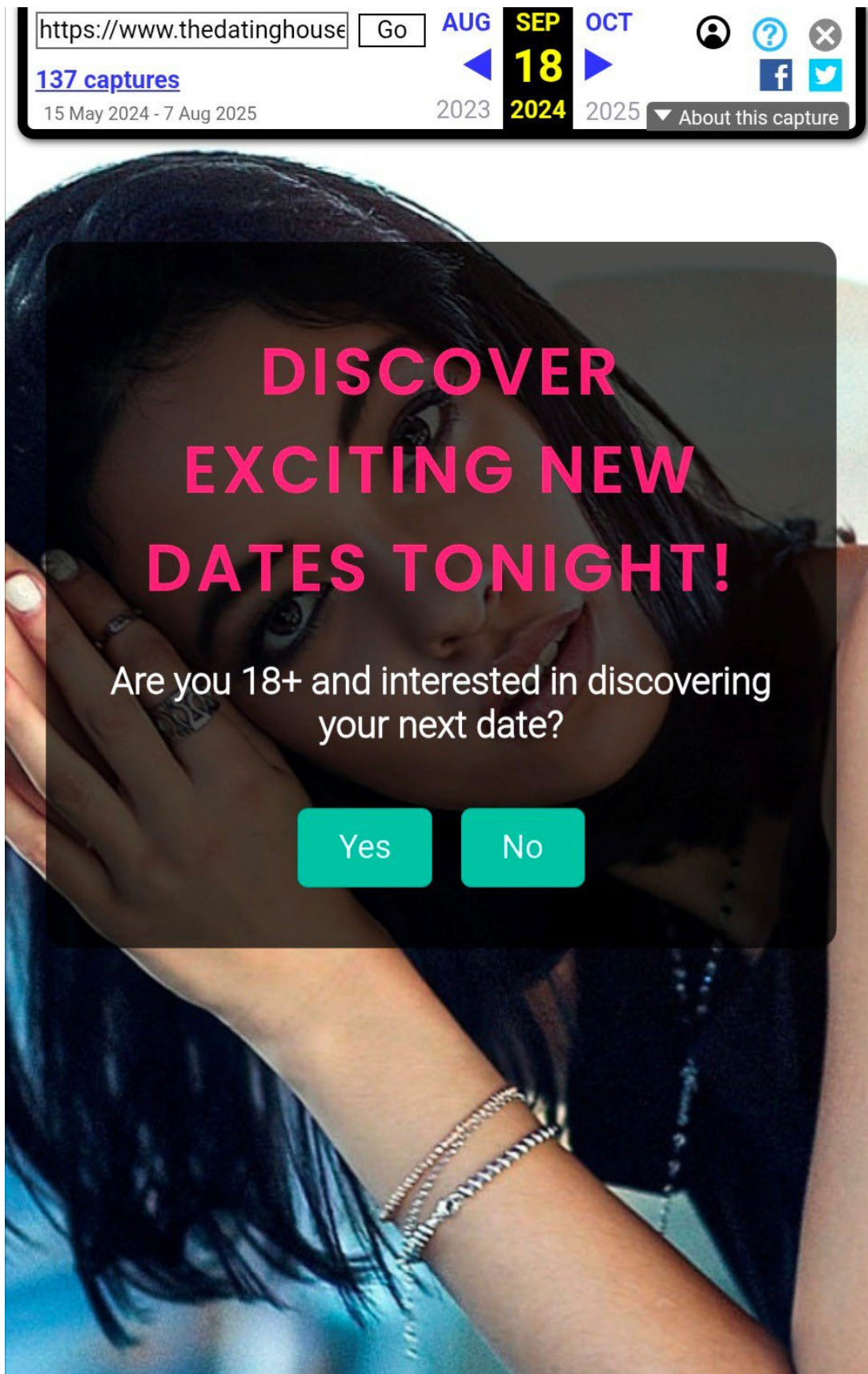
Til den type straffemetoder siger Vanderbilt-rapporten: "the result is an illegitimate suppression of dissent. This is a serious injustice to scholars on the 'wrong' side of these issues." Rapporten advarer om, at nogle forskningsmiljøer er blevet så ensrettede, at der opstår konsensus omkring udgrænsning af dissidente stemmer. Men sådan en konsensus kan kun blive opretholdt "by distorting the scholarly ecosystem in ways that are profoundly damaging."

Hvad sker der i Kühle og Crones "scholarly ecosystem"? I alt ni voksne mennesker (Kühle, Crone, en studentermedhjælper og seks studerende) fra DIIS og Aarhus Universitet har i forening produceret et omdømme-ødelæggende anklageskrift bl.a. baseret på falske anklager, fabrikation af fiktive data, manipulation gennem ændring og udeladelse af data, mistænkeliggørelse uden belæg samt diverse andre kneb. Er der ikke en eneste af de ni medvirkende, som har sat spørgsmålstegn ved, om det var en god ide? I hvor høj grad er deres ageren repræsentativ for kulturen på deres respektive institutter? Hvad er det for en ideologisk prægning, de deltagende studerende har været udsat for, og som de er blevet sendt videre ud i livet og ud på arbejdsmarkedet med?

Ifølge Vanderbilt-rapporten er det "profoundly damaging" når ideologiseringen af et "scholarly ecosystem" fører til en "deterioration in scholarly standards". Men som vi har set i denne case, er det ikke kun universitetet, der lider skade. I indeværende case er det også "profoundly damaging" for vores offentlige samtale, fordi det blokerer læserens udsyn til information, som er væsentlig at besidde, hvis vi vil forstå mulige baggrundsfaktorer for islamisk normpres og infiltration i danske velfærdssamfund. Derfor angår det os, og derfor kan vi ikke slippe den her. Vi er nødt til at få en offentlig debat om, hvordan vi fremadrettet kvalitetssikrer offentligt finansieret forskning, undervisning og faglig socialisering af studerende.

³⁵ [State of Scholarship Report | Principles | Vanderbilt University](#)

Bilag 1

Bilag 2

God citatskik og plagiat i tekster

- vejledende retningslinjer

INDHOLD

En vejledning for praktikere	5
God citatskik	7
Reglerne	7
Afgrænsning af god citatskik	8
Kreditering og kildeangivelse	11
Reglerne	11
Kildeangivelse og kreditering i praksis	12
Plagiat	14
Reglerne	14
Afgrænsning af plagiat	15
Sanktioner	19

FORORD

EN VEJLEDNING FOR PRAKTIKERE

Kulturministeriet har en målsætning om at bidrage til at sikre, at ophavsretten fungerer bedst muligt i praksis. Det er grunden til, at ministeriet har udarbejdet disse vejledende retningslinjer for afgrænsningen af god citatskik og plagiater i tekster.

Retningslinjerne omfatter alle genrer af tekster, fx romaner, noveller, avisartikler og fagbøger. Disse tekster kaldes i ophavsretsloven for litterære værker. Retningslinjerne er tænkt som et praktisk værktøj for forfattere, journalister og forlag til at indkredse, hvad der er god citatskik, og hvornår der foreligger et plagiater.

Der er tale om ophavsretlige retningslinjer, dvs. at retningslinjerne beskriver grænserne for, hvad der er lovligt efter ophavsretsloven. De kan suppleres af frivillige, etiske retningslinjer på forskellige områder.

Retningslinjerne er ikke juridisk bindende – kun vejledende. Det er domstolene, der har kompetencen til at afgøre spørgsmål om lovfortolkning i sidste ende. Det betyder, at hvis der opstår en tvist om, hvorvidt der er tale om en krænkelse eller ej, skal parterne i første omgang selv forsøge at løse sagen. Hvis parterne ikke kan blive enige, kan spørgsmålet indbringes for domstolene. Når domstolene skal afgøre sagerne, er de ikke bundet af ministeriets retningslinjer.

Ophavsretsloven er båret af et overordnet hensyn til kunstnernes og andre rettighedshaveres økonomiske og ideelle interesser. Andre må ikke uberettiget stjæle frugten af deres arbejde. Det er i samfundets interesse at have et sæt regler, der sikrer rettighedshaverne vederlag for deres indsats, fordi dette er rimeligt, og fordi det giver de kreative kræfter tilskyndelse til ny produktion og ny udbredelse af værker.

Reglerne om god citatskik og plagiater findes i ophavsretsloven. Som udgangspunkt er det lovligt at citere, mens det er ulovligt at plagiere.

Forbuddet mod plagiat sikrer, at det alene er ophavsmanden, der bestemmer over brugen af sin tekst, og at andre ikke må bruge teksten på en sådan måde, at det fremstår, som om de selv har skrevet den.

Citatreglen i ophavsretsloven sikrer, at man kun må citere fra en beskyttet tekst, hvis det sker i overensstemmelse med god skik, og hvis citatet er illustrerende for den tekst, man sætter uddraget ind i. Citatreglen er en indskrænkning i ophavsmandens eneret. Man må citere fra andres værker, uden at ophavsmanden skal give samtykke, i de tilfælde, hvor der er et anerkendelsesværdigt behov for det.

Kulturministeriet håber, at dette hæfte vil være en hjælp for alle, der arbejder med tekster i praksis. I øvrigt findes der flere letlæselige vejledninger om ophavsret på Kulturministeriets hjemmeside om ophavsret: www.infokiosk.dk.

Kulturministeriet.

GOD CITATSKIK

REGLERNE

Et citat er kendetegnet ved, at man ordret gengiver et uddrag af en andens beskyttede tekst, sætter det ind i sin egen tekst, og at man angiver, at man har taget uddraget et andet sted fra.

FAKTA

„Af et offentliggjort værk er det tilladt at citere i overensstemmelse med god skik og i det omfang, som betinges af formålet.“

Ophavsretsloven, § 22

Citatreglen i ophavsretslovens § 22 har kun betydning i de tilfælde, hvor den tekst, der citeres fra, er beskyttet efter ophavsretsloven. Er der derimod tale om en fri (ubeskyttet) tekst, må den gengives uanset citatreglerne. En tekst er typisk fri, når der er gået 70 år efter ophavsmandens død.

Et citat er lovligt i følge ophavsretsloven. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Der må kun citeres fra lovligt offentliggjorte tekster
- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives (dvs. man skal oplyse hvem, der har skrevet det citerede, og hvor man har hentet citatet henne).

Det er domstolene, der i sidste ende afgør, hvor grænserne går for god citatskik.

Det er grundtanken i citatretten, at citatet indgår i en anden tekst. Uden for citatretten falder derfor tilfælde, hvor teksten udelukkende består af et eller flere citater. Dertil kommer, at et citat ikke kan stå alene, hvis det skal være lovligt. Citatretten kan ikke bruges til at gengive dele af tekster isoleret, heller ikke på internettet. Et citat må dog godt optræde som et motto eller i avisernes citatrubrikker. Citatsamlinger i stil med *Bevingede ord* falder også inden for citatretten – her

indgår citaterne i forbindelse med en redegørelse for deres oprindelse og betydning.

AFGRÆNSNING AF GOD CITATSKIK

Der skal altid foretages en helhedsvurdering, når man i en konkret sag skal afgøre, om der er tale om god citatskik.

Hvad er et lovligt citat?

God citatskik afhænger til dels af sædvaner og praksis. Men enhver praksis eller sædvane på et område er dog ikke ensbetydende med, at der foreligger „god skik“. Med andre ord bliver en urimelig sædvane ikke nødvendigvis lovlig, blot fordi den er udbredt.

Samlet set kræves det, at man bruger et citat på en rimelig og loyal måde i forbindelse med skabelse af nye tekster. Man må fx ikke citere så meget fra en avisartikel, at man forhindrer eller begrænser den økonomiske udnyttelse af avisen eller avisartiklen. Herudover ligger der også i citatreglen et krav om, at man ikke bruger et citat i en sammenhæng, der kan være krænkende for ophavsmanden, fx i reklame.

Formålet med citatet har stor betydning. Det er et krav, at citatet skal være illustrerende for indholdet af den tekst, citatet indgår i.

Der gælder også en vis begrænsning på længden af et citat. Citatet må ikke være længere end nødvendigt, for at formålet kan opnås. Der kan ikke opstilles en generel regel for, hvor langt et lovligt citat må være – det afhænger af en konkret vurdering. Man kan se på, hvor meget citatet udgør af den tekst, som man citerer fra, og af den tekst, som citatet indgår i.

Citater, der alene bruges, fordi en anden forfatter har skrevet en karakteristisk formulering, som man ikke selv kunne gøre bedre, må kun være ganske få og korte. Det er fx ikke lovligt, hvis der i en bog optræder en række af sådanne citater, hvor en forfatter overtager en anden forfatters subjektive vurderinger og lignende. Derimod vil det inden for skønlitteraturen være lovligt at bruge skjulte/indirekte citater som led i det kunstneriske udtryk også uden kreditering og kildeangivelse; det afgørende er, om citeringen har et loyalt eller rimeligt formål.

Når det drejer sig om videnskabelige eller faglige fremstillinger, anmeldelser eller avisartikler som led i den offentlige debat om samfundsforhold, må man i videre omfang citere fra andres tekster. I disse tilfælde kan man, når formålet er loyalt, også citere en kort tekst i sin helhed, fx i en anmeldelse af en digtsamling.

Hvor går grænsen for et lovligt citat mere konkret?

I nogle tilfælde er der tale om, at det vil være et lovligt citat.

Eksempel: Arrangøren af en byfest udsender en presmeddelelse om arrangementet, som ud over en kort indledning udelukkende består af en ordret gengivelse af en artikel fra en avis. Arrangøren bruger 1/5 af avisartiklen. Det er et lovligt citat.

I andre tilfælde er der tale om et ulovligt citat.

Eksempel: Et ugeblad bruger 3 % af teksten fra en bog (ca. 2 sider) i en artikel. Citaterne fra bogen udgør 90 % af artiklen. Den tekst, som ugebladet selv har forfattet, inklusive referater fra bogen, er alene benyttet til at introducere eller til at sammenkæde citaterne. Det er et ulovligt citat.

Eksempel: Et forlag udgiver en undervisningsbog på 32 sider, hvor et af kapitlerne overvejende består af citater fra A's værk. I et andet kapitel er ca. 1/3 af teksten citater fra B's værk. Det er ulovlige citater.

Eksempel: Et firma gengiver flere dagbladsartikler i deres fulde længde i en intern publikation. Det er ulovlige citater.

**Bliver et citat lovligt,
hvis man krediterer og angiver kilden?**

At man har krediteret forfatteren og angivet kilden, er ikke ensbetydende med, at et citat er lovligt. Det er et krav, at alle betingelserne om god citatskik er opfyldt.

Skal et citat skrives på en særlig måde grafisk?

Det anbefales, at et citat angives grafisk som et citat fx ved at bruge:

- citationstegn
- kursiv
- separat tekstblok.

Et citat kan fx angives således:

Eksempel 1: Forfatter Frank Jørgensen skriver følgende om livet i middelalderen: „Hos almuen var sorgerne mange og glæderne få.“¹⁾

Eksempel 2: Som forfatter Frank Jørgensen skriver i sin bog *Tilbage til Middelalderen* (Middelalderforlaget, 1985, s. 10): „Hos almuen var sorgerne mange og glæderne få.“

¹⁾ *Tilbage til Middelalderen*, s. 10. Middelalderforlaget, 1985.

Hvilke forhold kan gøre et citat ulovligt?

En række forhold kan gøre et citat ulovligt. Det kan fx være, hvis:

- citatet er for langt
- citatet er forkert krediteret
- citatet er forvansket, fx er omskrevet eller fejl citeret (citatfusk).

Den sammenhæng, et citat bruges i, kan også spille en rolle, når man vurderer, om det er lovligt eller ulovligt. Et citat må ikke uden tilladelse bruges til reklameformål, som led i politisk agitation eller i religiøse eller pornografiske sammenhænge. Det anses dog for lovligt at bringe korrekte citater i reklamer for bøger.

KREDITERING OG KILDEANGIVELSE

REGLERNE

Det er hensynet til ophavsmanden og til læsernes muligheder for at finde frem til kilden, der ligger bag ophavsretslovens krav om kreditering og kildeangivelse.

Kreditering

Når man bruger et citat, skal ophavsmanden *krediteres* (navn skal angives) „i overensstemmelse med god skik“.

FAKTA

„Ophavsmanden har krav på at blive navngivet i overensstemmelse med, hvad god skik kræver, såvel på eksemplarer af værket, som når dette gøres tilgængeligt for almenheden.“

Ophavsretsloven, § 3, stk. 1

Der er undtagelser: Der skal kun krediteres i overensstemmelse med god skik. Begrebet „god skik“ afhænger dels af sædvaner, dels af, hvad der er praktisk og teknisk muligt. Hvis der eksisterer en praksis eller sædvane på et område, er det ikke ensbetydende med, at der foreligger god skik.

Kravet om kreditering gælder både, når man bruger citater, og når man har fået tilladelse fra ophavsmanden til at bruge teksten.

Kildeangivelse

FAKTA

„Gengives værket offentligt, skal kilden angives i overensstemmelse med, hvad god skik kræver.“

Ophavsretsloven, § 11, stk. 2, 2. pkt.

Kilden skal efter ophavsretslovens § 11, stk. 2, angives i overensstemmelse med god skik, når fx en bog, hvor citatet optræder, gengives offentligt. God skik-begrebet forstås på samme måde som ved ophavsretslovens regel om kreditering.

KILDEANGIVELSE OG KREDITERING I PRAKSIS

Ved citater skal forfatteren altid krediteres i tilknytning til citatet, enten i selve teksten, fx „som NN skriver i ...“, i en fodnote eller en slutnote i teksten, eller ved en samlet angivelse af forfattere bagerst i kapitlet eller bogen med henvisning til de sider, citaterne står på. Øvrige oplysninger om kilder m.v. kan placeres som fodnote eller slutnote eller sammen med noteapparat og litteraturliste bagerst i teksten eller på internettet. Det afhænger af tekstens genre og målgruppe.

En placering af øvrige kildeoplysninger og litteraturliste m.v. på internettet er i overensstemmelse med god skik, hvis der gives en præcis henvisning til den pågældende hjemmeside et tydeligt sted i teksten, fx på omslaget af en bog.

Hvilke oplysninger skal en kildeangivelse indeholde?

Forfatterens navn skal altid angives ved citater. Herudover bør som minimum titel og forlag/medie angives.

Hvis man er i tvivl om, hvilke oplysninger der skal med i en kildeangivelse, for at den er fyldestgørende, findes der en god tommelfingerregel. Den siger, at læserne skal kunne finde frem til kilden på baggrund af oplysningerne i kildeangivelsen.

Kreditering og kildeangivelse inden for forskellige genrer?

Der er forskellige krav til, hvordan kilder skal angives og forfattere krediteres. Det afhænger af, hvilken genre inden for det litterære område der er tale om.

Inden for videnskabelige fremstillinger, fx doktordisputater og ph.d.-afhandlinger, stilles der større krav til bl.a. form og omfang af kildeangivelse og kreditering end inden for fx journalistik. I visse tilfælde indgår kravene til kildeangivelse og kreditering som en del af et sæt etiske retningslinjer på området.

På journalistikkens område er det kutyme kun at kreditere mediet – ikke journalisten – når man bruger citater fra andre medier. Det er i overensstemmelse med god citatskik.

**Må man overtage en forfatters citater,
og hvem skal så krediteres?**

Ophavsretligt må man gerne overtage andres citater, dvs. de tilfælde, hvor man citerer fra forfatter B, som har citeret fra forfatter A. Hvis man overtager andres citater, skal den oprindelige forfatter, dvs. A, altid krediteres.

Ophavsretsloven kræver normalt ikke, at den forfatter, man har overtaget citatet fra, dvs. B (som ikke er forfatter til citatet), bliver krediteret. Der er dog tilfælde, hvor også denne forfatter alligevel bør krediteres, fx hvis forfatteren har lavet en omfattende research for at finde frem til citatet.

Hvis man overtager citater fra forfatter B, som citerer forfatter A, og samtidig også overtager den tekst, som forfatter B selv har skrevet i tilknytning til citatet, skal både forfatter A og forfatter B krediteres.

**Kildeangivelse og kreditering
når man gengiver forskellige typer af indhold**

Når man gengiver forskellige typer indhold af en tekst, er der forskel på kildeangivelse og kreditering.

- Ved gengivelse af enkeltstående faktuelle oplysninger skal der ikke krediteres eller kildeangives, eftersom disse oplysninger ikke er beskyttede og derfor kan bruges af enhver.
- Ved citat af forfatterens ordvalg/formuleringer skal der krediteres og kildeangives.

PLAGIAT

REGLERNE

Plagiat af andres tekster

Man skal ifølge ophavsretslovens § 2 indhente samtykke fra forfatteren, hvis man vil bruge en hel tekst (en bog, artikel m.v.) eller væsentlige dele af den.

FAKTA

„Ophavsretten medfører, med de i denne lov angivne indskrænkninger, eneret til at råde over værket ved at fremstille eksemplarer af det og ved at gøre det tilgængeligt for almenheden i oprindelig eller ændret skikkelse, i oversættelse, omarbejdelse i anden litteratur eller kunstart eller i anden teknik.“

Ophavsretsloven, § 2, stk. 1

Ophavsretsbeskyttelsen gælder, når man bruger teksten i oprindelig såvel som i ændret form. Det betyder, at beskyttelsen af en tekst også omfatter beskyttelse mod efterligninger (plagiat); et plagiat er med andre ord ulovligt.

Et plagiat forudsætter, at den person, der plagierer, har kendskab til den oprindelige tekst, dvs. at han eller hun er i ond tro. Der foreligger et plagiat, når der ikke sker tilstrækkelig kreditering og kildeangivelse af den oprindelige tekst, således at teksten fejlagtigt fremstår som ens egen.

Et plagiat kan fx være en bog, der baserer sig på afskrift af hele afsnit eller flere sætninger fra samme tekst uden kreditering og kildeangivelse.

Om der er tale om et plagiat, beror på en konkret vurdering af graden af lighed mellem de to teksters indhold. Hvis der er lighed mellem de to tekster, må man se på, hvilke elementer af teksten der er tale om for at kunne vurdere, om der foreligger en fri benyttelse eller et plagiat. Hvor grænsen går, er det i sidste ende op til domstolene at vurdere. Et eksempel på lighed mellem to tekster er, hvis handlingen i to romaner er den samme, selv om der er ændret på fx tid, sted og navne.

Fri benyttelse af andres tekster

Ophavsretten er ikke til hinder for fri benyttelse af en andens tekst til at skabe sin egen nye og selvstændige tekst. Man må altså godt lade sig inspirere af andres tekster.

FAKTA

„Ophavsretten til et nyt og selvstændigt værk, som er frembragt gennem fri benyttelse af et andet, er ikke afhængig af ophavsretten til det oprindelige værk.“

Ophavsretsloven, § 4, stk. 2

Ophavsretsloven beskytter heller ikke ideer – kun den konkrete udformning af en idé, fx en bog eller en avisartikel. Det er lovligt at skrive en ny roman baseret på samme grundidé som en eksisterende roman, fx om en bestemt historisk persons liv, men man må ikke kopiere handlingsforløb, dialog og lignende.

AFGRÆNSNING AF PLAGIAT

Der skal altid foretages en helhedsvurdering, når man vil afgøre, om der er tale om et plagiat i en konkret sag.

Bliver en ændret gengivelse af andres tekster lovlig, hvis man angiver kilden og krediterer?

Hvis man bruger en forfatters tekst i ændret form, bliver dette ikke lovligt, blot fordi man angiver kilden og krediterer. Der er med andre ord grænser for, hvor meget man må omskrive eller skrive af fra andres tekster – også selv om der krediteres og kildeangives.

Hvis man omskriver eller skrive af fra andres tekster, er det ikke tilstrækkeligt at skrive i forordet til bogen, at man har ladet sig inspirere af NN's bog. Plagiat er med andre ord forbudt, uanset om man selv gør opmærksom på det eller ej.

Er der en bagatelgrænse?

Bagatelgrænsen går i hvert fald ved brug af enkelte ord fra en tekst. Disse må altid frit gengives uden kreditering.

Eksempel: Indeholder en bog kun to eller tre tilfælde, hvor forfatteren har overtaget og bearbejdet nogle få linjer fra en anden bog, foreligger der ud fra en helhedsvurdering ikke et plagiat.

Hvor går grænsen mellem en lovlig fri benyttelse og et plagiat?

Når man skal vurdere, hvor grænsen går mellem en lovlig fri benyttelse af en andens tekst og et plagiat, må man skelne mellem, hvilke delelementer af en tekst der overtages. Det er bl.a. begrundet i, at ikke alle aspekter eller elementer fra andre tekster er ophavsretligt beskyttede.

Eksempelvis kan abstrakte konstruktioner eller dispositioner i forfatter B's tekst blot være baseret på den samme idé, som forfatter A opererer med i sin tekst. Det er en lovlig fri benyttelse. Men en disposition kan også være så original og omfangsrig, at den kan være selvstændigt beskyttet. Så vil en overtagelse være ulovlig.

Man kan frit overtage:

- enkelte ord fra en tekst
- faktuelle oplysninger, fx datoen for en bestemt historisk begivenhed
- stilelementer, ideer eller kunstneriske effekter
- emnet for en bog.

Man kan *ikke* frit overtage:

- forfatterens ordvalg/subjektive vurderinger
- karakteristiske formuleringer.

Disse elementer kan kun overtages uden samtykke, hvis det ligger inden for rammerne af et lovligt citat, herunder at man på behørig vis krediterer og angiver kilde. Hvis det ikke er tilfældet, vil overtagelsen af disse elementer kunne betragtes som et plagiat.

Eksempel på en fri benyttelse: To forfattere udgiver hver sin slankebog i en billigudgave. Bøgerne har forskellige titler. Der er tale om samme idé, opbygning

og pædagogiske linje, og de to vigtigste ord i titlerne er identiske. Illustrationerne og kostplanerne (som er bøgernes vigtigste indhold) er forskellige. Det er ikke en ulovlig efterligning, fordi der ikke er en sådan lighed i indhold, opsætning m.v. imellem de to bøger, at der er tale om samme bog.

Eksempel på en fri benyttelse: A overtager en leksikalt-alfabetisk opstilling af besvarelse af skatte-spørgsmål i en håndbog fra forfatter B. Opstillingen er ikke særskilt beskyttet, fordi en sådan ordning er nærliggende og udbredt i håndbøger. A's brug af den samme opstilling er ikke en ulovlig efterligning.

Eksempel på et plagiat: A overtager en stor del af forfatter B's håndbog, nemlig 67 % af navnene fra en fortegnelse over nye slægtsnavne til brug ved navne-forandring. Det er en ulovlig efterligning.

Eksempel på et plagiat: A overtager en mindre del af forfatter B's håndbog, nemlig 10 % af indholdet fra en vejviser, som indeholder oplysninger, man ikke kan finde andre steder. Det er en ulovlig efterligning.

Eksempel på et plagiat: En journalist skriver en bog om stress, hvor han afskriver hele afsnit fra en amerikansk stressbog – uden kreditering af den amerikanske forfatter. Det er en ulovlig efterligning.

Eksempel på et plagiat: En professor skriver en fagbog om biokemi. Lange passager m.v. er afskrift fra en amerikansk bog. Passagerne er angivet uden citationstegn og notereferencer. Den amerikanske bog er omtalt i forordet til professorens bog. Det er en ulovlig efterligning.

FAKTA

Titelbeskyttelsen

En titel kan beskyttes efter den særlige titelbeskyttelsesregel i ophavsretslovens § 73. Det er dog et krav, at titlen har et vist særpræg – mere banale titler beskyttes ikke. Denne paragraf beskytter mod andres brug af den samme eller en lignende titel, hvis der er forvekslingsrisiko.

Normalt opfylder titler ikke kravene til værkshøjde og er derfor ikke beskyttet som selvstændige værker efter § 2.

Hvornår er et referat lovligt?

Der er fri adgang til at referere fra andres beskyttede tekster, fordi en teksts idé eller hovedindhold ikke beskyttes. Det ligger forudsætningsvist i begrebet referater eller resuméer, at man krediterer forfatteren.

Eksempel: A udgiver en elektronisk nyhedsoversigt, der i det væsentlige består af korte referater af faktiske omstændigheder fra dagblade – alt med kildeangivelser. Det er ikke en krænkelse af ophavsretten til avisartiklerne.

Hvis referatet af en bog bliver så omfattende, at der i realiteten foreligger en gengivelse af dele af teksten, bliver referatet imidlertid ulovligt.

Eksempel: Et forlag udgiver et hæfte om film, hvor forfatteren i en artikel på 24 sider refererer store dele af handlingen i romanen bag en film. Det er ulovligt.

SANKTIONER

Hvis grænsen for et lovligt citat overskrides, eller hvis der foreligger et plagiat, krænkes ophavsmandens eneret. Krænkeren kan blive pålagt at betale godtgørelse og erstatning. Niveauet for erstatningen fastlægges i sidste ende af domstolene. I grove tilfælde kan straf (fængsel og/eller bøde) komme på tale. Det er også muligt at få nedlagt et fogedforbud.

Udgivet 2006 af
Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K
E-mail: kum@kum.dk
Hjemmesider: www.kum.dk
www.infokiosk.dk
ISBN: 87-7960-072-7
Elektronisk udgave:
ISBN: 87-7960-073-5

Forsideillustration: Thomas Thorhauge
Layout: www.communikanten.dk
Tryk: Vester Kopi a/s

© Rettighederne til disse retningslinjer tilhører Kulturministeriet. Retningslinjerne må imidlertid frit gengives med behørig kildeangivelse. Dog må retningslinjerne ikke gøres til genstand for selvstændig kommerciel udnyttelse.